

**Kinh nghiệm Slater cho các
nhà đầu tư chứng khoán nhỏ**

Jim Slater có lẽ là người có những lời khuyên ảnh hưởng nhất đối với những nhà đầu tư tư nhân nhỏ. Ông nhấn mạnh rằng nhà đầu tư nhỏ có thể trở thành những chuyên gia đầu tư trong một hoặc hai lĩnh vực của thị trường.

Ông có lẽ là “giáo sĩ” đầu tư đầu tiên ở Anh, khuyên rằng nên tìm kiếm những cổ phiếu có chỉ số P/E thấp. Theo ông, nhà đầu tư nhỏ, bình dân có một số lợi thế so với những nhà đầu tư lớn, chuyên nghiệp.

Trước tiên, nhà đầu tư nhỏ có ít tiền để đầu tư hơn nên họ có thể đầu tư với hiệu quả cao hơn vào những công ty nhỏ hơn. Thứ hai, các nhà đầu tư nhỏ khó có khả năng đầu tư vào hơn 10 công ty.

Điều này có nghĩa là họ có thể chọn ra được các công ty tốt nhất thuộc top 10. Nếu so sánh thì các nhà đầu tư chuyên nghiệp sẽ có một danh mục đầu tư lớn hơn nhiều và không thể tránh khỏi trong số đó có những công ty không phải là thuộc nhóm tốt nhất.

Phần lớn lời khuyên của Slater trong các cuốn sách của mình có ý nghĩa thông dụng. Ông khuyên nên đầu tư vào các công ty có lợi thế cạnh tranh. Điều này có thể có từ một thương hiệu tốt hoặc bản quyền sở hữu trí tuệ như của các công ty dược phẩm trong một số loại thuốc. Một khi nhà đầu tư đã xác định được một công ty với lợi thế cạnh tranh rồi thì anh ta nên nhìn vào công ty có tốc độ phát triển nhanh.

Ông định nghĩa công ty có tốc độ phát triển nhanh là công ty có tốc độ tăng cổ tức trên mức trung bình. Ông cũng cho rằng công ty nào có thể “nhân bản” một hoạt động kinh doanh nào đó, ví dụ như cửa hàng, tiệm ăn, nhà dưỡng lão là công ty có triển vọng tốt.

Slater đồng ý rằng rất khó để đánh giá năng lực quản lý của các công ty, đặc biệt đối với các nhà đầu tư nhỏ vì nhiều công ty thuê những chuyên gia tham mưu để đánh bóng họ lên. Vì vậy, ông gợi ý nên bắt đầu bằng một số phép tính số học. Những nguyên tắc chính là:

- Mỗi năm trong 5 năm qua phải có lãi. Không năm nào có lỗ.

- Nếu trong vòng 5 năm trước công ty có lợi nhuận sụt giảm tại năm nào đó thì nó phải đạt được mức cổ tức cao nhất trong năm gần nhất. Điều này chứng tỏ công ty đang thật sự có động lực để tăng trưởng.

- Cổ phiếu bất động sản được loại trừ vì chúng phụ thuộc vào sự biến động của giá bất động sản chứ không phải là vào tăng trưởng nội lực. Một bất động sản có thể tăng về giá trị nhưng sự tăng này rất có thể không phải là do tài năng quản lý.

- Phải nhận được đánh giá tích cực của các nhà môi giới về triển vọng phát triển. Ưu điểm của phương pháp này là nhà đầu tư có thể sử dụng kết quả nghiên cứu của người khác. Kỹ thuật của Buffett và Soros xác định được cái mà không ai khác biết được – hoặc là giá trị ẩn tàng, hoặc là một xu hướng chưa được nhận biết trên thị trường – đòi hỏi ít nhất phải có những nghiên cứu chuyên sâu, và có lẽ phải có thêm cả tiếp cận đến những thông tin mà nhà đầu tư nhỏ khó có thể tiếp cận được.

- Slater thận trọng với những công ty trong những ngành có tính chu kỳ như xây dựng và kiến thiết. Để được coi là cổ phiếu có triển vọng phát triển thì chúng vẫn phải thỏa mãn được các chỉ tiêu nêu trên.

- Cuối cùng, Slater khuyên nên nhìn vào tốc độ tăng trưởng P/E thay vì bản thân chỉ số P/E (với một số giải thích và chuẩn mực cụ thể).

Một lời khuyên có ý nghĩa khác của ông là nên tránh những công ty mà chủ tịch của chúng sống quá hào nhoáng. Biên số xe “thừa” là một dấu hiệu xấu. Cũng là một dấu hiệu xấu nếu ông chủ tịch đoạt được nhiều quyền lợi trong một câu lạc bộ bóng đá. Thâu tóm cá nhân (và/hoặc tự tôn) lớn thì lợi nhuận sẽ nhỏ.